

Utkast til prioriteringer av stillingsbehov som skal inkluderes i budsjettbrevet til fakultetet for 2018, med frist 22. juni 2017. Legges fram for instituttrådet for vedtak 14. juni.

Institutt for fremmedspråk sitt særpreget er at undervisning foregår i og på fremmedspråk og at fagene er disiplinbaserte. I fem av språkene starter studentene uten forkunnskaper fra videregående skole og det er derfor behov for intensiv språkundervisning for å få studentene opp på et godt akademisk nivå, slik at de kan tilegne seg og formidle disiplinbasert kunnskap på fremmedspråket. Tre av fagene våre kan anses som ekstra vanskelige og her er undervisningen i stor grad konsentrert om språktilegnelse og de ansatte er i hovedsak lingvister (arabisk, japansk, kinesisk). Disse tre fagene har per i dag ikke MA-program¹ og for å sikre studentene på disse fagene mulighet til å ta master må våre programmer tilpasses kravene fra UiO. For disse fagene er derfor et tett samarbeid med UiO både nødvendig og ønskelig. Det er også en mulighet for at disse BA-gradene (og evt. russisk) blir omgjort til 4-årige og i så fall vil programmene bli tilført ekstra ressurser fra departementet. Vi tar derfor her utgangspunkt i de nye 3-årige programmene som innføres for HF2018.

Minimumsbemanning ved IF må ta hensyn til at fagene våre er disiplinbaserte og at det er behov for intensiv språkundervisning på 100-nivå for flere av fagene. Det må dessuten være rom for at de ansatte skal kunne ta ut forskningstermin, påta seg verv ved instituttet, delta i arbeidsgrupper ved fakultetet og universitetet sentralt², kunne videreutvikle fagene³ og følge opp studentene på en god måte og således unngå frafall. For å unngå midlertidighet ved forskningstermin, fagkoordinatorverv og andre verv må derfor minimumsbemanning ligge noe over den ressursen som til en hver tid brukes til undervisning. Det er også et mål for instituttet å verne om forskningstiden til den enkelte slik at denne kan resultere i inntektsgivende publikasjoner. De ansatte på instituttet har et samlet overskudd på undervisningsregnskapet per 31.12.2016 på **16.179 timer** noe som også klart viser at flere av våre ansatte har for mye undervisning og for lite tid til forskning. Ut fra DBH-tallene⁴ har IF det høyeste antallet studenter per faglige årsverk: 12,56 mot 11,82 på LLE og 10,11 på AHKR.

I forbindelse med HF2018 har vi gått gjennom ressursbruken på alle fagene ved instituttet og fagene har måttet tilpasse de nye studieprogrammene til nåværende bemanning. Sju av fagene innfører fellesfag i BA-graden, og alle masterprogrammene importerer emner eller fortsetter SAK-samarbeid med NTNU. Til tross for innføring av fellesfag/samarbeid med andre institutt er ressursituasjonen ved instituttet slik at fagene har måttet redusere undervisningstilbudet og i flere tilfeller har vi måttet innføre skoleeksamen, stikk i strid med kvalitetsreformen og ønsker/instrukser fra universitetet sentralt om tett oppfølging av studentene og varierte eksamensformer.

I den gamle bemanningsplanen var det lagt inn forslag om en minimumsbemanning på 3 stillinger per fag. Det har vært diskutert om denne skulle reduseres til 2 ved fag som kun har BA-grad. Ut fra det foregående vil instituttet sterkt fraråde dette og vi vil legge en absolutt minimumsbemanning på 2,5

¹ Master i arabisk er foreslått nedlagt i HF2018.

² Dersom de ansatte ved vårt institutt ikke har rom for å påta seg verv ved fakultetet eller ved universitetet sentralt vil vi fort ende opp i et demokratisk problem hvor vi ikke er representert i arbeidsgrupper på grunn av ressursituasjonen.

³ I siste utlysning og tildeling av insentivmidler fra UiB sentralt får man ikke penger til frikjøp når man skal drive fagutvikling, noe som gjør at fagene ikke kan videreutvikle tilbudene sine, digitalisere undervisningen, kjøre pilotprosjekt etc. Dette gjør at små fag blir hengende etter i fagutviklingen på fakultetet og UiB generelt.

⁴ http://dbh.nsd.uib.no/statistikk/rapport.action?visningId=159&visKode=false&columns=arstall&index=4&formel=801!8!802!8!803&hier=insttype!9!instkode!9!fakkode!9!ufakkode&sti=Universiteter!9!Universitetet%20i%20Bergen!9!Det%20humanistiske%20fakultet¶m=fakkode%3D220!9!insttype%3D11!9!arstall%3D2016!8!2015!9!dep_id%3D1!9!instkode%3D1120

stillinger der det ikke er master, men fortrinnsvis vil vi opprettholde det tidligere kravet om minimumsbemanning på 3 stillinger.

Nedenfor følger de prinsipper vi ønsker å legge til grunn for bemanningen ved vårt institutt og som vi søker å styre våre prioriteringer etter.

- a) Fag med BA-grad (og kun språklige emner) bør ha en minimumsbemanning på 2,5 - 3 stillinger (inkludert ordninger med sendelektorer/språkpedagoger)⁵.
- b) Fag med disiplinbasert BA-grad, MA-grad og Ph.d.-kandidater må ha en minimumsbemanning på to førstestillinger per disiplin⁶: Lingvistikk og litteratur + historie for Spansk språk og latinamerikastudier. Dette inkluderer ikke eventuelle sendelektorer etter som de ikke har master og Ph.d.-veiledning og som normalt heller ikke underviser på masternivå.
- c) Fag som er med i lektorutdanningen og PPU må ha minst én stilling i fagdidaktikk.
- d) I tillegg til det ovennevnte må vi ta høyde for antall studenter, produserte studiepoeng, publikasjoner, Ph.d.-studenter (i tråd med bemanningsplanen).
- e) Engelskfaget står i en særstilling ved instituttet på grunn av høye studenttall og stort veiledningsbehov på master (lektorutdanningen, PPU og ENGMAU), og må derfor ha en høyere bemanning per disiplin (i tråd med bemanningsplanen). Det er også nødvendig med eksterne veiledere til masterveiledning evt. i form av professor II-stillinger.
- f) For å styrke BA-programmene i arabisk, japansk og kinesisk når det gjelder ikke-lingvistiske emner/deler av emner/BA-oppgaven og for å styrke samarbeidet med UiO (hvor studentene skal ta sine mastergrader) vil det være behov å ha professor II-stillinger i disse fagene. Dette er imidlertid ikke noe IF selv har ressurser til og vi vil derfor be om dette utenfor rammen. For arabisk vil vi imidlertid be om dette også innenfor rammen.

Status for fagene ved instituttet:

a) Fag som kun har BA-program

Arabisk har per i dag 1 førsteamanuensis (lingvistikk) og en 50 % universitetslektorstilling. Faget vil etter HF2018 kun ha BA-program og vil (etter all sannsynlighet) importere et emne fra Midtøstenstudier i sin spesialisering og således redusere sitt tilbud med ett emne på BA-nivå, i tillegg til at MA-programmet legges ned. Faget har med midler fra Norgesuniversitetet utviklet et EVU-tilbud i Arabisk språk og kultur (Nettarabisk) på 30 studiepoeng som skal starte opp høsten 2017. Faget har mistet en professorstilling (i 2014) og en universitetslektorstilling (i 2017) og siden faget ikke har en full spesialisering, mener vi at minimumsbemanning bør være 2 stillinger⁷. Arabisk har hatt jevne søkertall på BA-programmet de siste årene og har hatt en jevn produksjon av studiepoeng

⁵ Dersom det innføres 4-årige BA-grader i arabisk, kinesisk og japansk, vil det føre til økt bemanning og økte bevilgninger sentralt fra UiB/KD.

⁶ Dette vil bl.a. bety at både russisk og tysk på sikt bør få tilført en stilling i lingvistikk.

⁷ EVU-kurset Nettarabisk er et betalingsstudium og eventuelle ekstra ressurser vil finansieres gjennom studieavgiften.

de siste fem årene (13-14 årsheter)⁸ og slik verdenssituasjonen er, er det ingenting som tilsier at interessen for arabisk språk skal være dalende. Faget har per i dag en 50 % universitetslektorstilling, og både av faglige og personalmessige hensyn er det ønskelig at denne stillingen blir økt til 100 %. For å styrke fagmiljøet, både når det gjelder forskning og undervisning i litteratur og kultur, vil det i tillegg være ønskelig å hente inn en professor II. Instituttet har selv ikke midler til å ansette en professor II og derfor vil vi be om finansiering av en slik stilling, i første omgang for en 3-års periode. Ettersom faget har mistet en professorstilling og en universitetslektorstilling, mener vi at en 50 % universitetslektorstilling og en professor II-stilling er en beskjeden erstatning. For å styrke samarbeide med UiO hvor studentene vil måtte ta sin master, ønsker vi å hente en slik professor II fra UiO. Vi setter også opp dette på 3. plass i prioriteringer utenfor rammen.

Kinesisk har per i dag en professor, en førsteamanuensis og en sendelektor (BKI), som alle er lingvister. Faget har ikke master og har således tilstrekkelige ressurser. Faget vil samarbeide med japansk om BA-oppgave-emnet (samarbeidet vil gå på skriveprosessen, ikke tematisk innhold) og det er et mål at faget skal inkludere emner fra områdestudier i sin undervisning på 200 nivå. For å kunne gjøre det og for å styrke samarbeidet med UiO hvor studentene vil måtte ta sin master, vil vi be om midler til en professor II-stilling utenfor rammen, i første omgang på for tre år.

Japansk har per i dag to stillinger, en professor og en universitetslektor (lingvister). Faget har ikke master, men har en meget høy studentproduksjon. Studiepoengsproduksjonen på BA-programmet var i 2016 i følge DBH-tall⁹ 60 årsheter, og for sammenligningens skyld hadde BA i historie 189 årsheter, og BA i allmenn litteraturvitenskap 59,25 årsheter. Japansk har også en stipendiatstilling. Japanskfaget er underbemannet og undervisningsintensivt og vi vil be om en 100 % stilling universitetslektor. Faget vil samarbeide med kinesisk om BA-oppgave-emnet (samarbeidet vil gå på skriveprosessen, ikke tematisk innhold) og det er et mål at faget skal inkludere emner fra områdestudier i sin undervisning på 200 nivå. For å kunne gjøre det og for å styrke samarbeidet med UiO hvor studentene vil måtte ta sin master, vil vi dessuten be om midler til en professor II-stilling utenfor rammen, i første omgang på for tre år. Det er i den forbindelse verdt å merke seg at det ikke finnes japanskforskere innenfor andre fag på UiB.

b) Fag som har BA-program og master men ikke (fast) PPU

Italiensk har per i dag tre stillinger, en professor og en førsteamanuensis i lingvistikk og en professor i litteratur (besatt av en førsteamanuensisvikar fram til juni 2021). Den fast ansatte professoren i litteratur er for tiden i permisjon på grunn av prorektorverv (2017-2021) og på grunn av opparbeidete forskningsterminer vil vedkommende sannsynligvis ikke være tilbake på instituttet før i 2023. Professoren i lingvistikk går av med pensjon våren 2018. Faget har få gradsstudenter (mellom 4 og 11 produserte årsheter de siste fem årene) og ved siste søknad var det ingen søkere til masterstudiet. Faget har tidligere hatt en sendelektor betalt av den italienske stat og dette har vært

8

http://dbh.nsd.uib.no/statistikk/rapport.action?visningId=214&visKode=false&columns=arstall&index=3&formel=926&hier=insttype!9!instkode!9!progkode!9!lemnekode&sti=Universiteter!9!Universitetet%20i%20Bergen¶m=hier_type%3DS!9!arstall%3D2016!8!2015!8!2014!8!2013!9!kategori%3DS!9!Gjentak%3D0!9!toppnivakode%3DLN!8!HN!8!MP!8!AN!9!dep_id%3D1!9!insttype%3D11!9!instkode%3D1120

9

http://dbh.nsd.uib.no/statistikk/rapport.action?visningId=214&visKode=false&columns=arstall&index=3&formel=926&hier=insttype!9!instkode!9!progkode!9!lemnekode&sti=Universiteter!9!Universitetet%20i%20Bergen¶m=hier_type%3DS!9!arstall%3D2016!9!kategori%3DS!9!Gjentak%3D0!9!toppnivakode%3DLN!8!HN!8!MP!8!AN!9!dep_id%3D1!9!insttype%3D11!9!instkode%3D1120

en veldig viktig ressurs for faget ettersom italiensk tilbys på veldig få av de videregående skolene i landet og studentene således møter uten forkunnskaper. Vi har hatt en drøfting i instituttrådet om italiensk master bør legges på is fram til professoren i litteratur er tilbake, men det ble ikke konkludert. Dette var heller ikke et resultat av prosessen med HF2018. Slik ressurs situasjonen er på fakultetet per i dag, og siden det har vært få/ingen søkere de to siste årene, vil vi foreslå å legge masterprogrammet på is til opptak høsten 2019, og komme tilbake til eventuell økning i ressursbehov i budsjettbrevet for 2019.

Russisk har per i dag 4,5 stillinger: to i litteratur, en i lingvistikk, en i russisk (ikke spesifisert til litteratur eller lingvistikk) og to språkpedagoger (til sammen 50 %). Det er vanlig på russisk at også litteratene underviser i språk. Fra høsten 2019 vil faget miste en stilling i litteratur. Det vil derfor være behov for en stilling i litteratur eller i litteratur og språk. Vi kommer tilbake til dette i budsjettbrevet for 2019.

c) Fag som har Master, PPU og er i lektorprogrammet

Fransk har per i dag en professor og en førsteamanuensis i lingvistikk, to førsteamanuensisstillinger i litteratur (en av disse under tilsetning) og en førsteamanuensisstilling i fagdidaktikk (50 % av denne stillingen ble tilført faget i 2017). Faget har en 20 % universitetslektor i kulturkunnskap fram til 31.12.2018 og denne bør avsluttes når kontrakten går ut.

Tysk har per i dag fem faste stillinger: en professor og to førsteamanuenser i litteratur (en stilling ble overført fra FOF av fakultetet), en førsteamanuensis i lingvistikk og én i fagdidaktikk. I tillegg har de en DAAD-lektor med assistent (knyttet til UiB og vgs og ikke en del av bemanningsplanen). Tysk får en stilling ledig i litteratur i 2022 og denne bør erstattes med en stilling i lingvistikk, for å skape balanse mellom disiplinene og oppfylle behovet om minst to stillinger i hver disiplin.

Spansk språk og latinamerikastudier. Faget har fra 1.1.2018 sju¹⁰ stillinger: en amanuensis og en førsteamanuensis i litteratur, en professor og en førsteamanuensis i lingvistikk/språk, to førsteamanuenser i historie (en av disse er under tilsetning) og en førsteamanuensis i fagdidaktikk (under tilsetning). Faget har i 2017 fått tilført 50 % stilling i fagdidaktikk. I tillegg har faget 1,4 stillinger knyttet til EVU/Nettspansk og Kompetanse for kvalitet (UDIR).

Engelsk har fra 1.1.2018 totalt 13 (14¹¹) stillinger: to professorer og tre førsteamanuenser i lingvistikk, tre professorer og to førsteamanuenser i litteratur (to knyttet til amerikansk litteratur/kultur og tre knyttet til britisk litteratur/kultur) og en professor og to midlertidige førsteamanuenser i fagdidaktikk. Faget har dessuten en Fullbright-professor i amerikansk litteratur. Det høye antallet studenter på engelskfaget og fagets betydning i lektorprogrammet, PPU og ENGMAU, gjør at engelskfaget står i en særstilling ved instituttet. Faget hadde en avgang i 2017 i amerikansk litteratur og mister en stilling i lingvistikk i 2018. Det er spesielt veiledersituasjonen på master som gjør at faget mangler ressurser. Faget har høsten 2017 40 masterstudenter som skal begynne å skrive masteroppgave. Veilederkapasiteten er sprengt og vi har måttet hente inn eksterne veiledere. Faget har behov for å få erstattet både den stillingen som gikk av i 2017 og den stillingen

¹⁰ Ikke inkludert den stillingen som er i permisjon i 2017 pga. overgang til annen stilling.

¹¹ En meldt avgang, men ikke formelt sagt opp enda.

som går av i 2018, men vi er innforstått med at vi i første omgang ikke kan forvente å få erstattet begge. For å bringe fagdidaktikk og disiplinlagene nærmere hverandre vil det være ønskelig med stillinger som kombinerer fagdidaktikk og disiplinlag, når det gjelder undervisning og veiledning, og vi vil derfor be om en stilling i engelsk fagdidaktikk og språk.

Det ble fire stillinger ledige ved IF i 2017¹² og to av disse har vi ikke fått erstattet (amerikansk litteratur og arabisk språk) i tillegg har vi hatt en vakant professorstilling i arabisk språk siden 2014. I 2018 blir det tre stillinger ledige (spansk lingvistikk og engelsk lingvistikk fra årsskiftet og italiensk lingvistikk fra 31.4). Dette betyr at vi i 2018 har fem stillinger mindre enn vi hadde ved inngangen til 2017. Vi er innforstått med at fakultetets økonomi i noen år er svak, men vi vil likevel med bakgrunn i argumentene ovenfor be om å få utlyse følgende nye stillinger fra 1.1.2018 innenfor rammen og i prioritert rekkefølge:

1. Universitetslektor i japansk språk/kultur, fra 1.1.2018
2. 50 % universitetslektor i arabisk språk/litteratur og en 3-årig professor II (20 %), begge fra 1.1.2018
3. Førsteamanuensis i engelsk fagdidaktikk og språk, fra 1.1.2018

Med bakgrunn i argumentasjonen ovenfor vil vi be om følgende stillinger utenfor rammen i prioritert rekkefølge:

1. En professor II i japansk områdekunnskap
2. En professor II i kinesisk områdekunnskap
3. En professor II i arabisk litteratur og kultur (også prioritert innenfor rammen)

For å styrke samarbeidet med UiO vil man søke å hente inn professorer fra UiO for å besette disse stillingene. Dette vil også være i tråd med den nylig undertegnede MOU-en mellom UiB og UiO.

¹² De tre stillingene IF fikk lyse ut i 2017 var erstatning for Flavio Wiik (sluttet i februar 2016) og for Ana Beatriz Chiquito og Helge Vidar Holm (sluttet i 2017, Chiquito sin stilling ble utlyst i fagdidaktikk).